

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AAMBINDER

De orde des heils [p.8]

Gereformeerde Gemeente Meliskerke

17/11/2016
jaargang 95

nr **07**

Na een slepend conflict met ds. D. Janse begint oefenaar Jan Vader in 1890 met een aantal medestanders kerkdiensten te beleggen in Meliskerke. Al spoedig laten zij een nieuw kerkje met 180 zitplaatsen bouwen. Op 14 september 1891 worden de eerste kerkenraadsleden bevestigd. Zes jaar later sluit de gemeente zich aan bij de Kruisgemeenten. Nadat het aantal zitplaat-

sen nog verschillende keren is uitgebreid, valt in 1927 het besluit om naast de pastorie aan de Valkenburgstraat tot nieuwbouw over te gaan. In 1976 wordt het huidige kerkgebouw betrokken. In 2008 wordt het aantal zitplaatsen uitgebreid tot 850. Momenteel wordt de gemeente gediend door ds. S. Maljaars. Het aantal leden en doopleden bedraagt 1057.

De beek van Gods wellusten

Nadat David in deze Psalm de boosheid van het natuurlijk hart heeft getekend, en de ongerechtigheid die daaruit voortkomt (vers 2-5), roemt hij Gods deugden van goedertierenheid, waarheid en oordeel. Gods goedertierenheid strekt zich in algemene zin uit tot de menskinderen, maar in het bijzonder over Zijn volk in het genadeverbond (vers 6-8).

En Gij drinkt hen uit de beek Uwer wellusten.

Psalm 36:9b

Zij die door genade de toevlucht leerden nemen onder de schaduw van Zijn vleugelen, worden dronken gemaakt van de vettigheid Zijns huizes, en gedrenkt uit de beek van Gods wellusten (vers 9).

Een beek is een stroom van helder, zuiver water, die van de bergen of hoger gelegen delen naar beneden vloeit door een bedding en zijn water uitstort in de rivieren en uiteindelijk in de zee. Gods wellust wordt met zo'n beek vergeleken. 'Gods wellust'. Een woord dat we hier positief moeten opvatten in de zin van: genieting en groot vermaak hebben in iets. Het heeft betrekking op Gods liefde, Zijn welbehagen. Die liefde vloeit uit God en komt dus vanuit de hoogte. Adam ondervond die liefde in beken, waaruit hij drinken mocht en waarin hij verzadiging vond, in het paradijs. Die beek stroomde door de bedding van het werkverbond. Die beek is echter toegestopt en afgedamd door de zondeval. Nooit kan van onze kant die beek weer geopend worden. Niemand vraagt er ook om. We drinken uit de gebroken bakken van de zonde en eigen gerechtigheid.

De bedding van een ander verbond

Eenzijdige, onbegrijpelijke, onverdiende zondaarsliefde van eeuwigheid dacht een weg uit om die beek te openen en te doen vloeien door de bedding van een ander verbond, namelijk het genadeverbond. Christus, Die onderging in de wateren van Gods

toorn, opende die bedding, door alle beletselen van zonde, vloek, straf en toorn weg te nemen en Gods deugden te verheerlijken.

De Rotssteen, Christus, moest ervoor geslagen worden, zoals in de woestijn bij de Horeb de rotssteen geslagen moest worden. Zoals de rotssteen spleet en uit de opening water stroomde, zo stroomt het water van Gods liefde en welbehagen door de geopende zijde van de Middelaar. Nu stroomt die beek van Gods wellust weer in zijn volle zuiverheid en levenwekkende kracht.

Zoals een beek alleen maar van boven naar beneden kan stromen, zo stroomt eenzijdige genade en ontferming van boven naar beneden. Vanuit Gods vrije welbehagen naar en in diep gevallen Adamskinderen.

Zoals een beek een bedding heeft, die zich een weg baant door wildernissen en dorre oorden en daar leven, groei en vruchtbaarheid verwekt, zo stroomt deze beek door de wildernis en woestijn van deze wereld, zo vrij en onbepaald, om overal waar ze komt leven te wekken.

Zoals een beek altijd helder, verfrissend, dorstlessend en reinigend water bevat, zo is deze beek van Gods wellusten altijd vol om dorst te lessen, levenskrachten te vernieuwen en onreinheid weg te nemen. Gods wellusten. Het is Zijn wellust, Zijn hoogste vermaak, om Zijn deugden te verheerlijken in harten van mensen, om zondaren zalig te maken. Zijn wellust was en is aan de Middelaar, Die de Zoon van Zijn liefde is. Zijn wellust is in het werk van de Middelaar, zowel in Zijn vernedering als in Zijn verhoging. 'Deze', zo sprak de Vader, 'is Mijn geliefde Zoon, in Welken Ik Mijn welbehagen heb'.

Zijn wellust is ook aan hen, die Hem gegeven zijn en door Hem gekocht zijn met Zijn bloed. Hij zegt van hen: 'Mijn lust is aan haar'. En de engelen zongen ervan in Efraïtha: 'In de mensen een welbehagen'.

Zoals een beek uitstroomt in de zee, zo loopt deze beek uit in de zee van de eeuwigheid, waar voor de Kerk een zee van zaligheid wacht en waar God alles zal zijn in allen.

ds. G. Hoogerland,
Stolwijk

In dit nummer

- 5** Geschiedenis van een scheuring [2]
- 9** "De daden des HEEREN gedenken"
- 20** Zonder bloedstorting geen vergeving

- 2** De beek van Gods wellusten
- 3** Noach [45]
- 4** Commentaar: Amerika koos Trump
- 6** De islam als heilloze godsdienst [6]
- 7** Pastoraat in de praktijk [8]
- 8** De orde des heils [10]
- 9** "De daden des HEEREN gedenken"
- 10** Groepsgedrag
- 11** Boekennieuws
- 12** Kerknieuws
- 13** In memoriam mevrouw A. Paul-Bos (87)
- 13** Van Overzee
- 14** Berichten
- 14** Kerkdiensten

Noach [45]

Door het geloof heeft Noach, door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde, aangaande de dingen, die nog niet gezien werden, en bevreesd geworden zijnde, de ark toebereid tot behoudenis van zijn huisgezin; door welke ark hij de wereld heeft veroordeeld en is geworden een erfgenaam der rechtvaardigheid, die naar het geloof is.

Hebreeën 11:7

Gedrenkt worden

'Gij drinkt hen', staat er. Drenken is de passieve vorm van drinken. Hier zien we het werk van de Heilige Geest, Die toepast wat de Vader gaf in Zijn Zoon. Die geest wekt een dode zondaar tot leven en verwekt een dorst naar God en naar de gerechtigheid.

Wat moeten ze afgebracht worden van en sterven aan alles wat hun ziel niet verzadigen kan. Sterven aan de zonde, de wereld, hun hoogmoed en hun eigengerechtigheden. Zelfs hun bevindingen bevatten geen dorstlessende kracht. Alles wordt hen ontnomen, opdat er plaats komen zal voor de inhoud van deze beek, namelijk Christus en Zijn volkomen arbeid.

Tot die beek moeten ze geleid worden zoals een dorstig dier, dat naar de diepte geleid wordt om te drinken uit een beek. Wat een wonder als die beek ruisen mag in de prediking van het Woord en de nodigheden en beloften van het Evangelie van vrije genade. Groter wonder is het als die beek mag worden gezien en het water ervan schittert en sprankelt in de openbaring van de Persoon en het werk van de Middelaar. Wat een wonder als ze tot die beek geleid worden en van nabij dit water mogen zien. Gods liefde en welbehagen voor zo één als zij zijn. Dan wordt de geur van het water weleens waargenomen en de droppels geproefd. Dan hunkert de ziel naar de verzadiging. Het dier moet dan nog de kop buigen. Diep buigen om te drinken. Zo ook de dorstige ziel. Maar als in dat buigen de geloofslippen het water mogen aanraken, dan wordt het geproefd. Zaligheid. Onmetelijke zaligheid. Verwondering en vreugde wordt dan ervaren. En naarmate de geloofslippen en –mond mogen drinken, worden ze verzadigd. Ja, dronken gemaakt. Dan wordt hier de rust geschonken. Dan wordt Gods wellust hun wellust. Dat maakt elk van hen in liefde dronken.

Onbekeerden, u wordt nog geroepen en genodigd tot deze beek. Dorstigen, u bent welkom bij deze beek. Komt om te drinken zonder geld en zonder prijs. Dit water is om niet. Kinderen Gods, die mochten drinken, blijf dicht bij deze beek en drink er voortdurend uit.

Voor Gods Woord geen oor. Wie gelooft nog? Zelfs het leerstuk van de eeuwige rampzaligheid moest opgeruimd worden. Een Engelse kerk schrapte 'de hel' uit haar belijdenis, als verouderde bangmakerij. Geen hel vrezen wij, op geen hemel hopen wij, wij dienen de zonde vrij uit, als in Noachs dagen en hebben met God en Zijn Woord afgerekend. O, droeve tijden! Vreselijk oordeel, dat groeit. Maar Noach vond genade in de ogen des Heeren.

Ziedaar wat deze prediker der gerechtigheid onderscheidde; het was genade, genade alleen. Daardoor wordt de scheidslijn getrokken tussen Gods volk en de wereld. Wij zijn allen dood in zonden en misdaden. Maar God trekt Zijn volk op uit die staat des doods; Hij behoudt de Zijnen van het verderf, dat ook zij zich onderwierpen. Hij redt hen uit, in tegenstelling tot degenen, die Hij doet beërven hun misdaad in de eeuwige rampzaligheid, en dat door genade alleen. Niets in hen heeft aanspraak op die onderscheiding; niets! Dát is het alleen: 'Noach vond genade in de ogen des Heeren'.

O, Gods volk mocht het wel gedurig met zielsverwondering erkennen, dat het enkel vrije genade is die hen behoudt; genade bij de voortduur, vloeiende uit de bron van Gods eeuwige barmhartigheden. Die genade schenkt wat voor tijd en eeuwigheid van node is, en een beschutting is over al wat heerlijk is.

Zo werd Noach behouden uit het oordeel van de zondvloed, hij van wie gezegd wordt in Genesis 6:9: 'Noach was een rechtvaardig, oprecht man in zijn geslachten. Noach wandelde met God'. Reeds vóór God hem vermaande aangaande het komende oordeel, was Noach de genade Gods deelachtig, waardoor hij aan Christus en diens gerechtigheid door het geloof gemeenschap had. Wat de Schrift ons van stonden aan leert, en telkens weer zo luid predikt, is wel dit, dat de voornaamste daad des geloofs is de rechtvaardigmaking des zondaars voor God. De bate des geloofs, zo zegt ook onze Catechismus, is de rechtvaardigmaking. Over die rechtvaardigmaking zelf spreek ik nu niet, maar wel wil ik hierop wijzen dat Gods volk door het recht Gods wordt afgesneden van eigen leven, om als een der verdoemenis onderworpen, door het geloof met Christus verenigd, in Diens eeuwig-geldende offerande de grond te bekomen, waarop God de Vader vrijspreekt van schuld en straf en een recht geeft tot het eeuwige leven. Deze weldaad is een zo volkomen vrij spraak, alsof wij zelf in eigen persoon aan het recht Gods voldaan hebben, ja nooit zonde hebben gekend of gedaan. Aan Noach wordt zij toegekend door de Heilige Geest.

Het mocht in onze droeve dagen wel vele zielen wakker schudden, die indommelen op hun ervaringen, zonder Christus als Borg voor hun schuld gevonden te hebben. O, dat God met ons twiste, om de verheerlijking van Zijn geschonden recht, opdat wij niet zullen stilzitten voordat wij in Christus door het geloof met God zijn verzoend. (wordt vervolgd)

ds. G.H. Kersten
Uit: "Meer dan overwinnaars"

Amerika koos Trump

Wie zou u gekozen hebben? Clinton of Trump? Die keuze was nog niet zo gemakkelijk voor de Amerikanen toen ze op 8 november naar de stembus konden. Zeker niet voor hen die nog willen leven naar het Woord van God.

P. Schalk,
Veenendaal

Je zou mogen verwachten dat in de Verenigde Staten gezocht wordt naar de crème de la crème als het gaat om kandidaten voor het hoogste ambt van ongeveer het machtigste land ter wereld. Hoogstaand, integer, transparant. Dat zouden de woorden zijn die er bij passen. Echter, de verkiezingsstrijd was onluisterend. De ene kandidaat na de andere viel af in de beide mega-partijen. Bij de Democraten bleef uiteindelijk Hillary Clinton over. De Republikeinen kozen voor Donald Trump.

Ontluisterend

Wat moeten we van hen zeggen? Hoogstaand? Beide kandidaten probeerden op alle mogelijke manieren de ander zwart te maken. En als dat lukte, en de tegenkandidaat kon er niet meer onderuit, dan kaatste hij of zij de bal maar terug. Als Clinton verweten werd dat ze niet met informatie kan omgaan omdat ze haar e-mails via een eigen account heeft verstuurd, dan tikte ze terug door te wijzen op het twittergedrag van haar opponent. En als Trump het ver-

wijt kreeg dat hij seksistische opmerkingen heeft gemaakt en handelingen heeft gepleegd, dan stelde hij daar tegenover dat de Clintons erger waren.

Integer dan? Dat betekent eerlijk en betrouwbaar. Hoe was dat bij deze twee kandidaten? Net voor de verkiezingen werd bekend dat Newsweek duizenden rechtszaken heeft onderzocht waarin de bedrijven van Trump betrokken waren. Wat blijkt? Deze bedrijven van Trump deden er alles aan om de rechtszaken te belemmeren en er zijn op grote schaal documenten vernietigd. En inmiddels bleek dat Clinton e-mails verwijderde van haar privé-computer. Ze deed dat omdat ze haar privé-mailadres had gebruikt voor staatszaken.

Transparant misschien? Transparantie heeft te maken met doorzichtigheid en openheid. Een transparant persoon is iemand die laat zien wie hij of zij is. Nu hebben Clinton en Trump zich veelvuldig getoond op alle mogelijke podia en media.

Maar weet u nu echt wie ze zijn? Zijn dit de personen die op zoek zijn naar het beste voor alle Amerikanen, of zijn ze belust op de macht? U mag het zeggen.

Dilemma

Hoe dan ook, het is onthutsend wat er is gebeurd aan de overzijde van de Atlantische Oceaan. Het beste van het beste zou moeten bovendrijven. Maar wie zou u gekozen hebben als u daar woonde? Clinton is als democraat vóór het homohuwelijk, voor abortus provocatus, voor autonomie. Trump zou, als republikein, als conservatief te boek moeten staan. Law and order, wet en regel, jawel...! Maar zelf lapt hij het aan zijn laars. De verhalen over zijn belastingontduikingen zijn legendarisch. De wijze waarop deze conservatieve man omgaat met vrouwen en meisjes is angst-aanjagend.

Moet je daar nu op stemmen? Je zult maar voor de keuze staan. Stel dat je in Amerika woont en je hebt stemrecht. Zou u de gang naar de stembus gemaakt hebben, of zou u maar liever thuisgebleven zijn?

Ten goede

Wat een dilemma, als je zoekt naar een overheid zoals bedoeld in Romeinen 13: ten goede voor de burgers! Dat houdt nogal wat in. Paulus geeft hier nadrukkelijk aan dat we de machten, dus de overheden, onderworpen moeten zijn. Dat betekent natuurlijk gehoorzaamheid, maar ook eer, respect bewijzen. En de reden is heel duidelijk, namelijk omdat God hen over ons gesteld heeft.

De kanttekeningen geven hier een heldere en indringende toelichting op. In feite komt het er op neer dat God de overheid heeft gegeven om in Zijn plaats met orde te regeren. Dat geeft een grote verantwoordelijkheid voor de overheid, maar ook voor de onderdanen. En het doel wordt ook benoemd. De overheid is er ten goede voor de burgers.

Intussen is de verkiezingsstrijd gestreden. Amerika, het land van de ongekende mogelijkheden, heeft een nieuwe president. De komende vier jaar - Deo Volente - zullen de Amerikanen het moeten doen met Donald Trump als president.

Zal het ten goede zijn? Dat kan alleen als hij zich houdt aan Gods goede geboden. Die zijn heilzaam, ook in een door de verkiezingen verscheurd land. Het wapen van het gebed blijft over. Dringender dan ooit. In ons land en aan de overzijde van de oceaan.

Geschiedenis van een scheuring [2]

In het boek 'Geschiedenis van een scheuring' schrijft dr. M. Golverdingen over de Gereformeerde Gemeenten tussen 1950-1957. In deze publicatie gaat het overigens niet alleen over binnenkerkelijke zaken en ontstane breuken. Er is ook ruim oog voor andere zaken: beginnende CSFR; het rampenfonds n.a.v. de watersnoodramp in 1953; het zendingswerk in het kerkverband, enz. En ook voor wat er in bredere verbanden gebeurt: Hervormde kerkorde 1951; Nieuwe Bijbelvertaling; ICCG; COGG; reacties op de scheuring vanuit andere kerken e.d. Maar de hoofdinhoud van deze uitgave wordt gevormd door de gebeurtenissen van de kerkscheuring in 1953. Een verdrietig en beladen onderwerp.

ds. P. Mulder,
Geldermalsen

In de Kerkbode van Gouda schreef dr. Steenblok nogal eens over wat samenhang met het aanbod van genade. Daarbij uitte hij ook kritiek over wat zich binnen de eigen gemeenten voordeed. Bij voorbeeld over een artikel in Daniël. Ds. A. Verhagen, de langst dienstdoende predikant, bracht er een klacht over op de kerkenraad van Gouda. Hij was niet gerust over de wijze waarop de Goudse predikant over dit onderwerp schreef. Er kwam een gesprek tussen beide predikanten te midden van de Goudse kerkenraad. De wat strak logische wijze van redeneren van Steenblok was een andere dan die van Verhagen, die meer weergaf hoe hij en anderen altijd gepreekt hadden. Aan het eind van dit lange gesprek zijn de Goudse ouderlingen van oordeel, dat er eigenlijk geen verschil is. Toch zegt Verhagen dat hij de zaak aan de classis wil voorleggen. Hij blijft verontrust over het geheel van Steenbloks schrijven en denken. Laatstgenoemde merkt op dat dit gesprek daar toch geen aanleiding toe gegeven heeft. De zaak komt dus toch op de classis Rotterdam. Daar wordt een formulering gevonden zodat het punt niet verder gaat naar de Particuliere Synode.

Na Gouda ook in Kampen

Via andere lijnen wordt er ook op de classis Kampen gesproken over bestaande

Ds. A. Verhagen

spanningen. De kerkenraad van Kampen, waar Verhagen predikant is, vraagt aandacht voor het polariserend schrijven in de kerkelijke pers. Men wenst dat dit aan banden gelegd wordt. Men doelt kennelijk op artikelen van Steenblok in de kerkbode van Gouda, die inmiddels landelijke bekendheid had. Onverwacht verschijnt Steenblok op deze classisvergadering en neemt aan de besprekingen deel. Volgens hem kunnen zaken in onderlinge bespreking worden opgelost. Het punt wordt wel doorgezonden, maar krijgt op de Particuliere Synode nauwelijks aandacht. Op de volgende vergadering van de classis Kampen is er een klacht van Gouda tegen de opvattingen van Verhagen over het

aanbod van genade. Tijdens de bespreking is de verwoording door ouderling Huisman van Gouda zodanig dat Verhagen geheel verrast is. Dit is de formulering zoals hij deze steeds heeft voorgestaan. De classis brengt dan ook een en ander onder woorden waaruit lijkt dat er overeenstemming is. Overigens schrijft Steenblok later in zijn Kerkbode naar aanleiding van deze classis weer zodanig dat wederzijdse herkenning er niet meer is.

Ook op en rond de Theologische School deden zich spanningen voor. Deze waren al ter sprake gekomen op de GS van 1950. Het curatorium kreeg toen opdracht hieraan aandacht te geven. Dat heeft men kennelijk wel gedaan. In de rapportage naar de GS van 1953 kwam hieromtrent overigens niets tot uitdrukking. Golverdingen beschrijft dat een drietal - de predikanten Aangeenbrug en Mallan en ouderling Bas - van de negen curatoren nogal dominant Steenblok in bescherming nam en diens lijn voorstond.

Op weg naar de Generale Synode

Hoewel er officieel geen geschilpunten op de agenda stonden, is wel duidelijk dat men in spanningsvolle en gepolariseerde toestand naar de Generale Synode van 1953 ging. In de aanloop naar deze landelijke synode is er helaas een voorbespreking geweest in Zeist. Men heeft daar in elk geval gesproken over hoe men het docentschap van Steenblok ter sprake zou brengen. Men wilde niet dat hij langer docent zou blijven. Golverdingen geeft terecht weer dat zulk vooroverleg beslist nooit mag.

Golverdingen, die heel gedocumenteerd en gedetailleerd schrijft, besteedt een paragraaf aan de afvaardiging vanuit de particuliere synodi naar deze generale synode. Gaandeweg kwam er een omslag in het kerkelijk klimaat. Er was sprake van afnemend vertrouwen in Steenblok. Men heeft ditmaal kennelijk zeer bewust de afgevaardigden gekozen met daaronder veel minder sympathisanten van Steenblok, betoogt Golverdingen. Opmerkelijk is dat Steenblok zelf niet door zijn classis en ook niet door zijn PS werd afgevaardigd. Overigens waren er ook bij de generale synoden voorafgaande aan 1953 veel wijzigingen.

Tot voorzitter van de synode wordt ds. Verhagen gekozen. Hij was dat ook geweest in 1928. Golverdingen meent ten onrechte dat hij dit niet eerder was. De nog jonge ds. A. Vergunst werd scriba. (wordt vervolgd)

De islam als heilloze godsdienst [6]

Ander zicht op Jezus

Hij kwam niet huilend ter wereld zoals andere kinderen. Hij was nog maar net geboren toen hij zijn moeder wees op een dadelpalm met versterkende vruchten. In de wieg zei hij: 'Ik ben Gods dienaar; Allah heeft mij het boek gegeven en mij tot profeet gemaakt'. Toen hij groot geworden was, boetseerde hij uit klei een vogel en liet hem wegvliegen. Over wie gaat het? Over Jezus zoals Hij wordt voorgesteld in de Koran.

ds. C. Sonneveld,
Krabbendijke

Jawel, Jezus wordt regelmatig genoemd in het heilige boek van de moslims. Hij heeft daar alleen een andere naam (Isa) en is ook een andere persoon. Isa is wel zondeloos, maar niet de Verlosser van de zonde (terwijl juist dat Zijn heerlijkheid uitmaakt voor een arme zondaar!). Hij doet wel wonderen, maar het zijn eigenlijk mirakels, staaltjes van machtsvertoon. Hij is wel een profeet, maar niet de Profeet, de enige Hogepriester en de eeuwige Koning. Hij wordt Messias genaamd, maar dat betekent in het Arabisch iets heel anders. Isa is een bijzonder mens, maar niet de Zoon van God. Het stuit moslims tegen de borst als ze christenen horen zeggen dat Jezus Gods Zoon is. God is toch hoog verheven en volkomen soeverein? Hoe kan Hij dan afdalen in een menselijk lichaam? Dat juist die soevereiniteit van God betekent dat wij met ons verstand nooit kunnen uitmaken wat Hij kan en wil, ontgaat hen. En zeker, het is ook ongelooflijk. Het is een geheimenis: God is geopenbaard in het vlees! In Christus woonde de volheid der Godheid lichamelijk. En dan het grootste wonder: aan het kruis werd Hij van God verlaten, opdat Godverlaters tot God genomen en nimmermeer van Hem verlaten worden! 'God van God ontdaan, ach, wie zal dat verstaan?'

Het kruis is weg

De boodschap van Gods Woord is weleens vergeleken met een drieluik. Het eerste luik laat ons iets zien van God als de grote Schepper en van de mens in zijn diepe val, zijn hemelhoge schuld en totale verdorvenheid. Het middenpaneel schildert de verzoening in het bloed van Christus, in Hem Die dood geweest is maar nu leeft in alle eeuwigheid. Het derde paneel wijst heen naar de komende verlossing door Hem Die zegt: 'Zie, Ik maak alle dingen nieuw!' Schepping, verzoening en verlossing: het is de boodschap van Gods grote daden.

In de islam ontbreekt het middenstuk. We zouden ook kunnen zeggen: het kruis is weg uit de boodschap van de islam. Heeft Mohammed deze steen des aanstoets bewust verwijderd? Het lijkt erop. Het struikelblok voor de natuurlijke mens en de godsdienstige mens is grondig uit de weg geruimd. Maar juist daarom is er geen bevrijding voor hen die gebonden zijn en kan een moslim ook nooit zeker zijn van de vergeving van zijn zonden en de eeuwige gelukzaligheid. Er is wel een wet, maar geen Evangelie. Hij moet dus maar afwachten of hij genoeg heeft gedaan. Er is willekeur, maar geen welbehagen. Kortom, hij moet maar hopen op een goede afloop.

Tenzij hij zich opblaast voor 'de goede zaak'. Dan gaat hij rechtstreeks naar het paradijs.

Wat overblijft is armoede

Juist omdat van Jezus een Isa is gemaakt, is de islam een arme godsdienst, een religie van doen en laten, een najagen van succes, een leer die mensen het zicht ontnemt op Christus en daarom ook op het ware geluk. Is dat niet te scherp gezegd? Ik meen van niet. Luister maar naar de stem van drie grote denkers.

De eerste stem is die van Hanna Kohlbrugge, de islamoloog die jaren lang in het toenmalige Perzië heeft gewoond. Ze gaat in gesprek met hen die zeggen dat zowel in de islam als in het christendom geloven betekent: barmhartigheid doen. 'Maar hier ligt nu juist het verschil', zegt ze. 'Geloof betekent voor een Christen, geloof dat Christus aan ons barmhartigheid heeft gedaan en nog doet. Alleen door Zijn intreden voor ons weten we pas wat werkelijke barmhartigheid is.'

De tweede stem is die van de bekende Franse filosoof Blaise Pascal. In zijn "Pensées" drukt hij het verschil tussen Christus en Mohammed op treffende wijze uit: 'De tegenstelling is zo groot dat waar Mohammed de weg koos van het succes in menselijke zin, Christus ervoor koos om menselijk gezien ten onder te gaan.'

En dan het grootste wonder: aan het kruis werd Hij van God verlaten, opdat Godverlaters tot God genomen en nimmermeer van Hem verlaten worden! 'God van God ontdaan, ach, wie zal dat verstaan?'

De laatste stem is die van de theoloog dr. Herman Berkhof. Zonder doekjes erom te winden schrijft hij: 'De islam is het grote struikelblok op de weg van het Rijk, de grote tegenstander van het Evangelie. Het zet de openbaring om in natuurlijke godsdienst, maakt openbaring tot een karikatuur en houdt af van Christus.'

Er zijn veel dingen waarin we van mening verschillen met prof. Berkhof. Maar op dit punt sluiten we ons van harte bij hem aan.

(wordt vervolgd)

Pastoraat in de praktijk [8]

Pastoraat bij de pastor (2)

Van het een komt het ander. Nu we het toch over de dominees hebben, komt er een nieuwe gedachte op. Onlangs vroeg een meelevende lezer mij iets over ambtsdragers te schrijven. Hier dan een eerste aanzet.

ds. H. Hofman,
Kalamazoo (VS)

Wat is pastoraat in de praktijk een wijd begrip! Welnu, hier een werkelijke 'heartcry' in de richting van ambtsdragers die geroepen worden het consistoriegebed te doen voor de dienstdoende predikant. Ik ben er diep van overtuigd dat ook dit onderwerp hoort bij pastoraat in de praktijk. Pastoraat dus op zondag in de consistoriekamer voor de man die er weer voor staat.

De nood der tijden

Het consistoriegebed is ontstaan 'door de nood der tijden, in de Afscheiding, toen de kerken vervolgd en de samenkomsten soms uiteengedreven werden' (ds. K. de Gier). Doel is 'hulp en bijstand te vragen voor de dienaar des Woords, en om de zegen des Heeren voor de dienst des Woords'.

Me dunkt, beknopter en duidelijker kan het niet. Onze vaders kwamen soms samen onder benarde omstandigheden. Dan werd er dus voor de kerkdienst een zegen afgesmeekt van de Heere of alles met orde en

stichting mocht verlopen. Of de dominee zijn preek mocht afmaken, zonder meegenomen te worden voor verhoor of erger. Ds. De Gier schrijft ook dat dit gebed strikt genomen geen kerkrechtelijk of liturgisch karakter heeft. Het is dus geen preek, en evenmin onderdeel van de kerkdienst. Toch hoort het er echt bij. Dit eenvoudige gebed!

Vijf jaar lang mocht ik het zélf doen. Ik spreek dus enigszins uit ervaring. Elke zondag en elke dienst. Er wás namelijk op het zendingsveld voor lange tijd geen kerkenraad of dienstdoende ouderling. Wel trok ik me dan voor de dienst altijd even terug. Om dus maar voor mezelf te bidden... Daar stond je dan. Het leek wel practicum in een leeg klaslokaal. Je kon met stemverheffing bidden, met mooie, grote woorden, met lang en vakkundig geformuleerde volzinnen... de nood van land en volk, overheid en onderdaan, arm en rijk, noemt u het maar op. Zelfs de gehele orde des heils mocht je de Heere uitleggen. Maar alleen de Heere luisterde.

Ik heb maar veel gevraagd of de Heere de dominee nog eens wilde leren preken... Veel franje en opsmuk viel in die tijd dus weg. Er bleef soms slechts een armzalige zucht over. Arm en zalig. Soms zo arm dat je blij was dat er niemand meeluisterde. Maar toch zalig omdat je mocht weten dat je het gezegd had zoals het nu werkelijk was: 'Heere, zó is het nu met me. Ik kan het niet, ook ditmaal niet. Maar wil me - net zoals voorheen - ook ditmaal er doorhelpen. Mag Uw eer nog eens klimmen uit het stof. Wilt Gij vandaag eens een zondaar in het hart grijpen. Wil Uw volk onderwijzen, stichten, leiden, naar Uw welbehagen. En alstublieft deze arme man die er weer voor staat helpen, sterken, schragen'. Zo stond je dan meest voor jezelf te worstelen en te bidden. Zalig ook, omdat je weleens mocht ervaren dat mijn gebed verhoord was volgens de beschrijving daarvan in Zondag 45 van de Heidelbergse.

Moedgevend en vertroostend

Nu doet het weldadig aan als je voor de dienst opgedragen wordt door een ambtsdrager die al dragend mee zucht. Bidden is een tere zaak. Ik weet ook dat het publieke gebed soms anders ingevuld moet worden, omdat er andere mensen meeluisteren en hopelijk meebidden. En een gebed op de kansel is in zeker opzicht geen persoonlijk gebed, want je bidt namens kerkenraad en gemeente. Maar toch, wat kan het moedgevend en vertroostend zijn als je iemand anders vóór de dienst hoort worstelen om een zegen, worstelend voor die man die geroepen wordt om straks de mond des HEEREN te zijn tot een volk dat wacht op de zegen des HEEREN.

Wat hij zo dadelijk moet zeggen op de kansel hoeft hij niet van te voren reeds te horen want die waarheid is als het goed is al overdacht. Of de HEERE hemzelf nog eens wat wil leren, mág gevraagd worden, maar kan de indruk wekken dat de ambtsdrager zelf wat meer van dit of dat wil horen. En hoe de Heere Zijn volk bekeert, weet de Heere Zelf het beste.

Dus een hartelijk pleidooi deze keer voor een oprecht, zakelijk en kort gebed in de consistorie. En dat is een schreeuw uit de diepte van albedervers. Van mensen die niets hebben van zichzelf en niets hebben dan wat ze ontvangen hebben. Die weten wat onmogelijkheden zijn. Een volgende keer misschien iets over het gesprek ná de dienst. Als dat er is tenminste... Want daar valt ook wel het een en ander over te schrijven.

(wordt vervolgd)

Het consistoriegebed behoort tot het pastoraat in de consistoriekamer.

De orde des heils [10]

De heerlijkmaking (2)

ds. A. Schot,
Nunspeet

We zijn toegekomen aan 'de wederopstanding des vleses'. De schakel van de opstanding haakt in de schakel van het eeuwige leven.

De verdienste van Christus heeft ook betrekking op het lichaam. Als het goed is zijn wij ook van ons lichaam niet zelf de eigenaar. De wereldse mens heeft de mond vol over zelfbeschikking. Een kind van God zou dat niet eens willen. Het eigendomsrecht van Christus is juist hun enige troost en dat omvat lichaam én ziel (HC, Zondag 1). In de loop der geschiedenis is er soms heel negatief over het lichaam gesproken. Het zou iets zijn wat we maar beter kwijt kunnen zijn dan rijk. Wat een kooi is voor een vogeltje zou het lichaam zijn voor de ziel. Het kooitje kan maar beter opengaan. Maar zo negatief spreekt de Bijbel niet. Het menselijk lichaam behoort tot de schepping. Wat heeft Christus er voor over gehad om ook het lichaam van de Zijnen te verlossen. Zijn lichaam moest de dood ervoor ingaan. De straf op de zonde is immers: 'tot stof zult gij wederkeren'. En die straf moest geheel worden gedragen. Opmerkelijk genoeg heeft het lichaam van Christus geen verderving gezien. Ons lichaam gaat na het sterven zo spoedig tot ontbinding over. Het wordt zoals Job het uitdrukt 'doorknaagd'. Een aangrijpende gedachte. Maar God heeft niet toegelaten dat Zijn Heilige de verderving zag. Daarom zal ook het lichaam van al de Zijnen eens in heerlijkheid verrijzen. Job mag geloven dat zijn stof weer vlees zal worden en dat hij met zijn eigen ogen zijn Verlosser zal aanschouwen: 'Want ik weet: mijn Verlosser leeft, en Hij zal de laatste over het stof opstaan; en als zij – dat zijn de wormen - na mijn huid dit doorknaagd zullen hebben, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen; Denwelken ik vóór mij aanschouwen zal, en

Op de jongste dag zal het lichaam van de verlost en heerlijk lichaam zijn. Het zal van alle onvolkomenheden verlost zijn. Dan zal de kreupele springen als een hert. Het lichaam zal weer geschikt zijn om God voor eeuwig groot te maken.

mijn ogen zien zullen, en niet een vreemde; mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot' (Job 19:25-27).

Delen in de toepassing

In deze tijd mogen Gods kinderen al enigszins in die toepassing delen. God zorgt, om Jezus' wil, voor hun lichaam. Het wordt een tempel van de Heilige Geest genoemd. De haren van hun hoofd zijn alle geteld. De onderhouding van hun lichaam is gegarandeerd in de verdienste van Christus. De godzaligheid bevat niet alleen de belofte van het toekomstige, maar ook van het tegenwoordige leven. Christus leerde Zijn discipelen vragen om 'ons dagelijks brood'. En Agur mocht weten dat God een deel voor hem bescheiden had (Spreuken 30:7). Maar die toepassing blijft in deze bedeling nog zo onvolkomen. De zorgende hand Gods is slechts een voorsmaak van het eeuwige leven. Op de jongste dag zal het lichaam van de verlost en heerlijk lichaam zijn. Het zal van alle onvolkomenheden verlost zijn. Dan zal de kreupele springen als een hert. Het lichaam zal weer

geschikt zijn om God voor eeuwig groot te maken.

Hier op aarde lopen Gods kinderen voortdurend tegen hun lichamelijke beperkingen aan. De discipelen wilden wel waken in de hof van Gethsémané. Hun geest was wel gewillig, maar het vlees was zwak. Maar straks is er geen vermoeidheid meer, geen schorheid, geen verwardheid, geen doofheid. Niets van dat alles. 'En geen inwoner zal zeggen: Ik ben ziek'. Waarom zal daar geen ziekte meer zijn? Jesaja vervolgt: 'want het volk, dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben' (Jes. 33:34). Hoe duidelijk moet het toch zijn dat de toepassing van Christus' verdienste ordelijk en trapsgewijze is.

Herkenning in de hemel

Het zal geen ander lichaam zijn. Anders kan er ook geen sprake zijn van een wederopstanding. Het stof zal weer vergaderd worden. Paulus zegt daar zulke mooie dingen over in 1 Korinthe 15: 'Alzo zal ook de opstanding der doden zijn. Het lichaam wordt gezaaid in verderfelijheid, het wordt opgewekt in onverderfelijheid; het wordt gezaaid in oneer, het wordt opgewekt in heerlijkheid; het wordt gezaaid in zwakheid, het wordt opgewekt in kracht'.

De opstanding is een oogsten van hetgeen eerst werd gezaaid. Wij laten onze lichamen niet verbranden, maar volgen het voorbeeld van de begraving van Christus. Verbranding staat in de Bijbel gelijk aan oordeel en vervloeking. Puur heidens! Een vraag die vaak wordt gesteld is of er ook herkenning zal zijn in de hemel? Boston schrijft dat het tot de volmaaktheid van de hemel behoort dat Gods kinderen elkaar zullen herkennen. Hoe zou de hemel de hemel kunnen zijn als de inwoners vreemdelingen bleven voor elkaar?

Kunt u met de apostolische geloofsbelijdenis zeggen: 'Ik geloof in de wederopstanding des vleses?' De opstanding van de goddelozen zal daarentegen verschrikkelijk zijn. Zij zouden liever in het graf gebleven zijn. Bedenk toch dat het niet begint met de laatste schakel, maar met de eerste! De levendmaking.

(wordt vervolgd)

”De daden des HEEREN gedenken”

Ethan brengt 33.000 euro bijeen voor Theologische School

Op 9 september bestond mannenkoor Ethan uit Yerseke een halve eeuw. De naam Ethan is ontleend aan 1 Kronieken 6:44. Het doel van toen geldt nog: het bevorderen van de zang, mede ter ondersteuning van de gemeentezang (hier met bovenstem) én van kerkelijk gebonden verenigingsleven.

J. Doudejns,
voorzitter Ethan,
Yerseke

Het boerderijtje van ouderling Willem Meyaard te Yerseke. Tot 1916 gaf ds. G.H. Kersten hier tot 1916 les aan enkele studenten.

De studenten J. Overduin (links) en R. Kok (rechts) voor de woning van Willem Meyaard. Ouderling J. Glas uit Westzaan in het midden. Student Kok had hier zijn kosthuis.

Ter gelegenheid van ons 50-jarig bestaan werd op zaterdag 22 oktober jl. een psalmzangavond gehouden. Het Urker Visserskoor Crescendo deed mee. In de psalmen kijk je Gods volk in hun hart! Zoals destijds in 2007 (100 jaar Gereformeerde Gemeenten) in Dordrecht met de rector en Klaas Jan Mulder, wilden we weer het werk van onze Theologische School steunen.

Student H.J. Agteresch sprak over 'Pijlen snijden aan de Boezemsingel'. Met het beeld van bewerkt hout van de bomen aan de Boezemsingel werd het toerusten van de studenten in de gedoeerde vakken toegelicht.

Waarom Ethan die 'pijlensnijderij' opnieuw wil steunen? Enkel uit liefde! Daar komt bij dat de Theologische School in verband met het aantal studenten - nu negen - over 2015 een verlies draaide van 36.000 euro. (Zie Rapporten Generale Synode, blz. 16). Dit doet ons zeer! De predikantenopleiding verlies en wij overvloed...? Lees in dit verband ook HC zondag 38: voor de rustdag is het onderhouden van een theologische school een eerste vereiste. Daarom hebben we wat ondernemers van Yerseke benaderd om wat 'timmerhout' (2 Koningen 6:1-2) bijeen te brengen voor de jaarlijkse exploitatie. De profetenzonen moeten immers van het geveene

leven. Lichamelijk en geestelijk! Elke dag weer met de bedelstaf. Vader zei wel eens: De Heere voedt Zijn Kerk met honger en laaft ze met dorst! Die meerdere van Jozef leeft nog!

In de oude notulen van Yerseke kwamen we nog meer ontboezemingen tegen. In het boerderijtje van ouderling Willem Meyaard aan de Grintweg in Yerseke gaf onze geliefde dominee G.H. Kersten tot 1916 hier de eerste theologische lessen. Hier is het 100 jaar geleden dus begonnen. Ja, hier is Góð begonnen. Vervolgens gaf hij les in de pastorie aan de Grintweg. God riep Zijn kind en knecht echter naar Rotterdam. Yerseke was nauw verbonden aan zijn, uit het welbehagen opkomende, separerende, liefdevolle schriftuurlijk-bevindelijke prediking.

Zijn ideaal was 'een eigen ambtelijke bekwaammaking waarin Godsvrucht - dat voorop - wetenschappelijke en praktische vorming samengaan!'

Aan de opening van 'het schooltje aan de Boezem' is veel voorafgegaan. In De Saambinder van 28 juni 1923 schreef ds. Kersten het plan om 30.000 gulden bijeen te brengen. Bij de officiële opening van de school op 13 januari 1927 overhandigde hij in liefde 32.257 gulden aan de Synode.

God neigde opnieuw de harten. Namens mannenkoor Ethan mochten we op dinsdag 25 oktober jl., samen met onze penningmeester, voor diezelfde bekwaammaking, met dezelfde liefde, dezelfde opbrengst overhandigen van 33.000 euro. 'Vrede zij dezen huize!'

Onder genot van koffie met Zeeuws gebak werd de broederlijke en vaderlijke sfeer ervaren. Vele herinneringen aan Gods oude geoefende volk, ontslapen trouwe leraren en mijn onvergetelijke schoonvader ds. Chr. van der Poel kwamen die dinsdagmorgen terug. 'O, God, wij gedenken Uwer weldadigheid, in het midden Uws tempels! Na de hartelijke woorden van ds. A. Moerkerken zongen we met studenten en docenten Psalm 69:14.

Tot slot. Datheen zong het al aan het einde van Psalm 22: 'Uit hen zal altijd iemand komen voort. Om den nakomers te leren Uw woord! Dat moge blijken! Gedenk hen daarom dagelijks in uw gebed. Niet om iets dat in de gevallen mens is. Alleen om Jezus' wil. Zijn voorbede wordt nimmer afgewezen.

Groepsgedrag

‘De gevolgen van groepsdenken kunnen ernstig zijn. Groepsleden voldoen namelijk graag aan de eis van de groep. Daardoor moeten gezond verstand en de moraal nogal eens het onderspit delven. Gewetensvragen hoeven ook niet door henzelf beantwoord te worden, dat laat men aan de groep over’.

Werkgroep Gezin

Aldus, vanuit de moderne psychologie, een (terechte) beschrijving van groepsgedrag. Het is bekend dat zowel ouderen als jongeren zich in een groep anders gedragen dan wanneer ze alleen zijn. Negatief gedrag kan binnen een groep snel worden aangewakkerd. Zo zal een jongen van zestien, als hij alleen is op de late zaterdagavond, geen plantenbak leegrakken in de winkelstraat. Toch gebeurt het. Grensoverschrijdend groepswerk, versterkt door drankmisbruik. De één wil niet onderdoen voor de ander.

Goed om met uw puber in gesprek te blijven over de besteding van de zaterdagavond. Het is aan te bevelen jongeren van dertien tot ongeveer zestien jaar als vriendengroep bij toerbeurt thuis uit te nodigen en met hen een spel te doen. Gezelligheid bindt! Ga bij voorkeur die avond niet op visite. Samen tafeltennissen, praten, een kroketje bakken.

Anderzijds kan een groep ook positieve invloed op de enkeling uitoefenen. Denk bijvoorbeeld aan het samen helpen van oude mensen in het zorgcentrum. Een groep geeft de jongere dan verbondenheid en vriendschap. Juist in de puberteit, wanneer kinderen zich loswaken van de ouders, krijgt het groepsdenken meer invloed. De groepsnorm is voor hen het meest bepalend.

Wat is het op deze leeftijd van groot belang dat ouders met hun kind spreken. En dat dit ‘op weg naar de volwassenheid’ een eigen mening leert vormen, om groepsgedrag te doorzien en zo nodig te weerstaan. Laten we hen het Bijbels genormeerde denken steeds voorhouden. En luisteren ze niet (meer)? Blijf consequent en in liefde waarschuwen. Liefde versmelt het harde hart, onder de zegen van de Heere, eerder dan een grauw en een snauw.

Onze jongeren

Hoe kijken jongeren uit onze gemeenten aan tegen groepsgedrag? Een derdejaars hbo-studente zegt: ‘Vooral in de derde klas van het voortgezet onderwijs was er sprake van beïnvloeding. Nu je door de twintig bent, ga je bewust eigen keuzes maken. Maar als puber kijk je erg naar wat anderen doen. Vooral op het gebied van kleding, taalgebruik, muziek en programma’s die je bekijkt. Je wil er koste wat het kost bij horen!’

Een jongen van vijftien: ‘Beïnvloeding hangt af van je vriendengroep. Ik heb zelf een vrij sterke mening. Bij twijfel speelt de groepsmening wel een doorslaggevende rol. De meeste groepsbeïnvloeding vindt plaats op het gebied van roken, drinken en muziek. Iemand die populair is heeft grote(re) navolging. Smartphoneaanschaf was jaren geleden wel een punt van vergelijk. Nu deze allemaal ‘een gaaf design’ hebben, maakt ieder zijn eigen keus.

Het is zaak dat ouders niet alleen op de hoogte blijven van genoemde interesseelden, maar ook open en eerlijk over de eigen huisregels communiceren. Wat geeft het een warme waardering als je ziet dat kinderen (later) in hun eigen gezin deze regels ook weer hanteren.

Bijbelse voorbeelden

In Handelingen 19 is sprake van groepsgedrag. Massahysterie. Opgezweept waanzin. Vergelijkbaar met de duizenden die in Rotterdam een voetbalelftal langdurig toejuichen.

In Éfeze ontstaat rond Demétrius de zilver-smid verwarring op de schouwplaats. De massa weet niet eens waarom ze zijn samengekomen. We lezen in vers 34: ‘... werd er één stem van allen, roepende om-trent twee uren lang: Groot is de Diána der Efézeren’. Ze zingen maar mee in de groep. Tot slot 2 Koningen 2:23–25. Elsa gaat vanuit Jericho op naar Bethel. We zien de profeet, de knecht van de Heere, gaan. Wat een onvoorstelbare gebeurtenis. Een spottend geroep wordt gehoord: ‘Kaalkop, ga op, kaalkop, ga op...’

Waarschijnlijk was het niet gebeurd als er maar twee of drie jongens waren geweest. Maar het is een groep! We horen door de spot van deze kinderen de onverschilligheid die in Bethel heerst als het gaat om het dienen van God.

Waarom vloekt Elsa deze jongens? Is hij niet te streng? Nee, we weten het, niet zijn naam of eer staat op de eerste plaats, maar de eer van zijn Zender, van de Heere Zelf. En waarom straft de Heere zo zwaar? Om aan de kinderen de zonden van de ouders te straffen. Ook wil de Heere de hele stad Bethel leren dat met Hem niet valt te spotten. Aangrijpend. Wie wind zaait, zal storm oogsten.

Opvoeding in de vreze des Heeren is van onschatbare waarde. Wijs uw kind enerzijds op de eigen verantwoordelijkheid onder het alziend oog van de Heere, waar het ook is. Anderzijds op Zijn bewarende en beschermende hand.

Reactie: akarens@kliksafe.nl

Boekennieuws

"Materiaal opvoedgroepen van het deputaatschap KGJO", voor meer informatie en bestellingen: tel. 0348-489968, of mailen naar coordinator@kgjo.nl

Materiaal opvoedgroepen van het deputaatschap KGJO

In De Saambinder van 27 oktober j.l. is een overzicht geplaatst van al het materiaal dat inmiddels samengesteld is voor opvoedgroepen. Deze groepen kunnen tot steun zijn in de opvoedingspraktijk van onze kinderen en tieners. De eerste elf katernen - van elk zes pagina's - hebben we met veel waardering doorgenomen. Onder meer onderwerpen als: de rol van vader en moeder, hechting, mediawijs opvoeden, regels en grenzen stellen, seksuele opvoeding, Bijbellezen met kinderen en huisgodsdienst met tieners zijn uitgewerkt.

Elk onderwerp begint met suggesties voor het zingen van een psalm en het lezen van een passend Bijbelgedeelte. Aansluitend volgen vragen rond dit stukje uit Gods Woord, die het verband leggen naar het thema. Vervolgens is er een uitwisseling van ervaringen, waarna een theoretisch kader volgt. Op passende wijze worden lijnen uitgezet, die goed te volgen zijn voor 'doeners' en 'denkers' onder onze ouders.

De lijn naar de dagelijkse praktijk ontbreekt dus niet! Soms door aansprekende, herkenbare voorbeelden uit het leven van elke dag. Maar ook de vragen, stellingen of het maken van een collage om de deelnemers aan de opvoedgroep aan de slag te laten gaan, zijn inspirerend. Elk katern sluit af met een terugblik, zodat ouders wat handvatten meekrijgen naar huis en een 'afsluiter'.

Graag geven we de 'afsluiter' (van Jakobus Koelman) uit het materiaalblad "Bijbelse opvoeding" door: 'Dit is mijn ernstig verzoek en mijn bede, dat u toch uw kinderen voor de Heere zult opvoeden, en geen arbeid noch moeite daarvoor zult ontzien. Breng uw kinderen tot God en leer hun, hoe ze Hem dienen moeten in hun gehele leven. Zij zijn van de Heere, meer dan van u. De Heere is zowel hun Eigenaar als hun Schepper en Onderhouder. U hebt hen in de doop aan God toegewijd; daar hebt u een plechtige gelofte gedaan dat u hen als Zijn eigendom zou opvoeden; niet voor het vlees, de wereld en de duivel, maar voor Hem, om Hem te dienen en voor Hem te leven.'

Als dat verlangen leeft in het hart van biologische ouders, adoptie- of pleegouders behoeven deze materialen geen aanbeveling.

ds. B. Labee, Veenendaal

"Van hart tot hart", J.H. Mauritz en ds. L. Terlouw; uitg. Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 2756 4, 148 blz.; € 14,90.

Van hart tot hart

De auteurs van "Van hart tot hart" schrijven: 'Het voeren van een goed pastoraal gesprek is niet altijd gemakkelijk. Echt luisteren en de juiste vragen stellen, vraagt actieve betrokkenheid van de ambtsdrager of predikant'. Deze ervaring heeft ieder die actief is in het ambtelijke leven.

Het boek gaat vooral in op de vraag: 'Hoe kan het gesprek echt een gesprek van hart tot hart zijn?' Ook op de vraag: 'Welke gespreksvaardigheden zijn onmisbaar in een pastoraal gesprek?' Beide auteurs schrijven vanuit een ruime persoonlijke ervaring in het pastoraat. Beiden zijn als docent verbonden aan onze HBO-opleiding. Ds. Terlouw verzorgt ook de lessen pastoraat aan onze Theologische School. Bij het lezen van het boek wordt bewaardeerd wat er op de achterflap staat: 'Het boek is geschreven vanuit de pastorale praktijk en wil een handreiking bieden bij het voeren van verschillende gesprekken in het pastoraat'.

De eerste acht hoofdstukken worden gewijd aan de voorwaarden waaraan een echt gesprek moet voldoen. Veel praktische informatie wordt gegeven. Heel informatief en leerzaam. Dingen, die we in het algemeen wel toestemmen, worden op een praktische manier concreet gemaakt. Wat zijn er veel valkuilen waardoor een gesprek - met goede bedoelingen begonnen - toch niet leidt tot het doel dat men voor ogen had: het h art van de ander te bereiken!

De eerste acht hoofdstukken laten zien dat wijsheid in het voeren van een gesprek ook een heel menselijke kant heeft en oefening vraagt om het te leren.

Vanaf hoofdstuk negen wordt ingegaan op hoe vanuit Gods Woord met zielen moet worden omgegaan die aan onze pastorale zorg zijn toevertrouwd. Dit gedeelte geeft veel waardevolle informatie. Het gaat erom hoe aan de ene kant recht wordt gedaan aan de vragen en noden van de 'pastorant', degene die bezocht wordt, en hoe aan de andere kant de pastor zijn ambtelijke roeping in het oog houdt. Namelijk het welzijn en zielenheil van degene met wie hij het gesprek voert.

Dit is een boek met veel informatie, waar iedere ambtsdrager zijn voordeel mee kan doen. Onder Gods onmisbare zegen.

ds. A. Schreuder, Rijssen

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Oosterend (Texel),
ds. G. van Manen te Elspeet.

Bedankt:

Voor Hilversum,
ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer;
Voor Rotterdam-Zuidwijk,
ds. W. Visscher te Amersfoort.

AANGEPASTE KERKDIENTEN

Genemuiden

Op zaterdag 19 november wordt er in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Genemuiden een aangepaste kerkdienst gehouden voor mensen met een verstandelijke beperking. In deze dienst, die om 14.30 uur begint, hoopt student W. Mouw voor te gaan en te spreken over de bekering van de stokbewaarder n.a.v. Handelingen 16. Deze dienst is voor een ieder toegankelijk.

Goes

Op zaterdag 26 november zal er een aangepaste kerkdienst gehouden worden in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Goes. Ds. C.J. Meeuse hoopt te spreken over: Dankdag in de tempel, n.a.v. Lukas 18:9-14. De dienst begint om 14.30 uur. Iedereen is hartelijk welkom.

Tholen

Op zaterdag 19 november hoopt ds. C. Sonneveld voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Tholen. Deze dienst begint om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

VERSLAG VERGADERING CLASSIS GOUDA 7 OKTOBER 2016 TE ZOETERMEER

Namens de roepende kerk van Delft opent ds. G.W.S. Mulder de vergadering op de wijze die gebruikelijk is. Onder andere de volgende gebeurtenissen in de gemeenten worden gememoreerd:

Benthuizen:

Op 15 april is op 71-jarige leeftijd overleden ouderling W. Rijkaart. Hij heeft de gemeente

vanaf 1979 mogen dienen (37 jaar).

Boskoop:

Op 16 augustus is ouderling Bloemendaal overleden. Ruim 41 jaar heeft hij met grote trouw de gemeente mogen dienen. Van 1 januari 1975 tot 1 januari 1980 als diaken en tot aan zijn overlijden als ouderling. Diaken P. Bax mocht zijn 25-jarig ambtsjubileum gedenken.

Delft:

Ouderling P.A. van Bokhoven was in maart 40 jaar ambtsdrager en ouderling S. de Vree was in maart 35 jaar ambtsdrager.

Moerkapelle:

Ouderling J. Molenaar mocht op 1 september herdenken dat hij de gemeente gedurende 25 jaar heeft gediend.

Ds. Mulder staat stil bij de grote plaats die de overleden broeders Rijkaart en Bloemendaal innamen in hun gezin, hun gemeente, maar ook binnen de classis; ouderling Bloemendaal heeft de classis vanaf 2008 tot aan zijn overlijden als scriba mogen dienen. Beiden mogen nu de Heere in volmaaktheid dienen.

Hij wenst de betrokkene families Gods nabijheid en sterkte toe. Laat het voor ons allen een spoorslag zijn om de Heere te zoeken.

De samenstelling van het moderamen is: preses: ds. W. Harinck, assessoren: ds. G. Hoogerland en ds. H.A. van Zetten.

Als eerste scriba wordt gekozen ouderling P.A. van Bokhoven en als tweede scriba wordt gekozen ouderling M.J.W. Hoek. Als quaestor wordt ouderling G.M. van Winkelen herkozen.

Besproken wordt het jaarverslag 2015/2016 van de Commissie aangepaste catechisatie in onze classis. De classis neemt met waardering kennis van het werk van de Commissie en het werk van catecheet De Vos; de zegen van de Heere wordt hen bij dit werk toegewenst.

Een brief van de Raad van advies van Sirjon wordt besproken.

Een nieuwe ontwikkeling is dat ouderen hun

eigen appartement in een zorginstelling huren met een verscheidenheid aan verdere ondersteuning. Mogelijk is er hierbij weleens behoefte aan een begeleidende rol door de diakenen.

Het jaarverslag 2015 van de Classicale Evangelisatie Commissie over het werk in het inloophuis Het Kompas wordt besproken. Gevraagd wordt naar de ontwikkeling in het aantal bezoekers in de inloop. Vervolgens komt de nieuwe opzet van de Bijbelcursus ter sprake. Net als op andere evangelisatieposten is het aantrekken van nieuwe vrijwilligers door de kerkenraden een zorgpunt. De offervaardigheid in de gemeenten voor dit werk is verblijvend.

De preses spreekt namens de vergadering zijn waardering uit voor al het werk dat door vrijwilligers en ambtsdragers in en voor Het Kompas wordt verricht. Verzocht wordt de dank over te brengen aan de coördinator Tuinstra voor al het werk dat hij getrouw mag verrichten. De Heere schenke Zijn zegen en geve vrucht in de harten van de mensen in Het Kompas, die met ons medereizigers naar de eeuwigheid zijn.

Aan de orde komt de brief van 27 mei 2016 aan de classis, waarin de kerkenraden van Den Haag en Scheveningen het principebesluit tot het officieel samengaan van de twee gemeenten met ingang van 1 oktober 2017 meedelen.

De preses geeft aan, dat er een zwaarwegend besluit is genomen en dat het proces zijn voortgang heeft. Hij roept op om de beide gemeenten in het gebed mee te dragen. De gemeente Gouda wordt aangewezen als de roepende kerk voor de volgende classisvergadering die op vrijdagavond 3 februari 2017 te Zoetermeer zal worden gehouden. Op verzoek eindigt ouderling Van Bokhoven van de roepende kerk.

P.A. van Bokhoven, 1^e scriba

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2016

Pag. 159, **gemeente BRAKEL**.

Het woord 'vacant' vervangen door:
Ds. M.T. Al-Chalabi, Bonte Specht 4,
5306 GT Brakel, tel. (0418) 519165,
e-mail: mt@Al-Chalabi.nl

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

IN MEMORIAM
mevrouw A. Paul-Bos (87)

Op 9 november overleed mevrouw A. Paul-Bos. Na een kort en ernstig ziekbed heeft de Heere haar weggenomen van de zijde van onze geliefde medebroeder ds. H. Paul, hun kinderen, klein- en achterkleinkinderen.

Sinds het emeritaat, vanuit de gemeente Oostkapelle op 1 oktober 1999, vestigden zij zich in onze burgerlijke en kerkelijke gemeente waar zij een gewaardeerde plaats hebben gekregen.

Haar sterven laat een grote lege plaats achter in het leven van haar man. Drieënzestig jaar waren zij door de huwelijksband verbonden. Samen zijn ze de weg gegaan vanuit de tandartspraktijk naar

de pastorie. Het vertrek uit Zoetermeer was voor haar een grote verandering. Steeds heeft zij haar man met hart en ziel gesteund en gevolgd in het ambtelijke dienstwerk, ook wanneer dit vroeg om het wegcijferen van zichzelf. De gemeenten waaraan ds. Paul verbonden is geweest, zullen zich herinneren hoe zij hem vergezelde op allerlei bezoeken in de gemeente. Naast predikantsvrouw was zij eerst en vooral vrouw en moeder in het gezin. Het gemis is ook voor de kinderen, klein- en achterkleinkinderen groot. Het was haar hartelijke verlangen voor het nageslacht: 'Wie heeft lust den Heer' te vrezen, 't Allerhoogst en eeuwig goed'.

De laatste jaren minderden haar krachten maar haar betrokkenheid met het wel en wee in de gemeente en daarbuiten nam niet af.

De Psalmwoorden op de rouwkaart geven aan hoe het lag in haar hart: 'Tot U, o HEERE! hef ik mijn ziel op'. Het uitzien naar Zijn komen en naar Zijn spreken lag teer in haar hart.

Gedenke de Heere onze geliefde broeder ds. Paul en de zijnen. Wat zal het stil worden in de woning aan de Herenweg 1. Dat de Heere hem vertrooste met de meniglei genade Gods, waarvan hij nog steeds in de prediking een uitdeler mag zijn.

ds. W. Harinck, Moerkapelle

Van Overzee

Na de avond tevoren bevestigd te zijn, deed ds. C. Vogelaar op donderdagavond 13 oktober intrede in Clifton (New Jersey). Hij bediende het Woord uit 1 Korinthe 3:11: 'Want niemand kan een ander Fundament leggen dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus.'

Ds. Vogelaar bepaalde zijn nieuwe gemeente bij 'Christus, het Fundament van de Kerk', met als hoofdgedachten: 1. Wie dat Fundament is, 2. Hoe dat Fundament gelegd wordt, 3. Dat Hij het enige Fundament is.

Dienstknechten zijn verschillend, maar ze dienen één Meester. Als het goed is, zijn ze één in hun verlangen om van zichzelf af te wijzen. Paulus plantte, Apollos maakte nat, maar groei konden ze niet geven.

'Gods gebouw zijt gij', zegt 1 Kor. 3:9. Wie gaat bouwen, neemt daartoe een besluit, overrekenet de kosten en denkt na over het materiaal, de werklieden en het fundament. Zo is het ook bij het geestelijke gebouw. Het plan, de uitwerking, het bestek, het ligt alles besloten in het welbehagen van de grote Bouwmeester.

Dit gebouw heeft een dak: Gods bewaarde hand. Het heeft muren, want het is een afgezonderd volk. Het heeft sleutels, en de Heere geeft die in de handen van Zijn dienstknechten. Er is voedsel in het huis;

Gods knechten mogen geen stenen voor brood geven. Het gebouw heeft schoonheid: een wandel in de vreze des Heeren. Het fundament moet deugdelijk zijn. Alle stenen rusten op het onveranderlijke Fundament, Jezus Christus. Dat Fundament heeft diepte en is verborgen; het oog moet ervoor worden geopend. De stenen liggen er niet los op, maar zijn er vast mee verbonden. Het Fundament houdt de stenen op hun plaats, zodat ze niet wegzinken. Het Fundament is gelegd in de stilte der eeuwigheid, in de raad des vredes. Het wordt gelegd in Gods Woord. Het moet ook in ons hart worden gelegd. Er is geen andere rustgrond en pleitgrond. Het is het enige Fundament. Wat is er ontdekkend onderwijs en Gods overwinende kracht voor nodig om alles buiten Christus te verliezen. Waarop rust het huis van onze hoop? Onze tranen zijn het fundament niet. Als we dat gaan leren, blijft er een verloren zondaar over. Dan staat de Rechter voor de deur.

Wat een wonder als ons oog wordt geopend voor de gerechtigheid die er is door Christus' verdienste. Door de bediening van Gods Geest wordt Hij noodzakelijk en dierbaar. Als Gods kinderen op de rechte plaats zijn, geven ze Hem alle eer. We willen er niet buitengezet worden, maar dat is de weg waarin er voor Hem plaatsgemaakt wordt. Ik hoop dat we dit Fundament mogen aanwijzen, en ook mogen verklaren hóé de stenen erop worden gelegd, zei ds. Vogelaar.

Na de preek werd hij toegesproken door ds. H.D. den Hollander, de vorige predikant van Clifton, mede namens classis Far West. Ouderling J.C. Mol las een brief namens classis Midwest voor en sprak namens de gemeente Grand Rapids-Covell Avenue. Tot slot heette ouderling J.S. van der Wiele het predikantsechtpaar welkom in Clifton.

L. Vogelaar, Scherpenzeel

Berichten

NIEUWE CGO-CURSUS: LEERGANG VERVOLGDE KERK

Aan het begin van het nieuwe jaar wordt in Gouda (locatie Driestar College, gebouw Gamma) een actuele leergang op zes donderdagavonden aangeboden: de leergang Vervolgde Kerk. Cursusdata: 19 januari, 2 februari, 23 februari, 16 maart, 30 maart en 13 april.

Thema's die aan de orde komen: Vervolg en lijden: in de Vroege Kerk en de Reformatie / in de 20e eeuw en vandaag / in het Midden Oosten. Hindoeïsme en Islam. Roeping van de kerk vandaag. Docenten zijn o.a.: ds. W. Silfhout, L. Grandia, drs. J. Pas, ds. G. Clements, J. Hoekman, B. v.d. Schoot e.a.. Voor meer informatie en inschrijving kunt u terecht op de website: www.cgo.nu (kiezen voor Toerusting).

ZANGBIJEENKOMSTEN

Barneveld

Datheensamenzangavond op zaterdag 26 november, aanvang: 19.30 uur, in de Oude Kerk te Barneveld, Torenplein 1. Opening, meditatie en sluiting door ds. G. van Manen. Organist: Pieter Heykoop. Collecte voor Adullam, Siloah en De Schutse.

Beekbergen

Zanguitvoering op zaterdag 19 november, aanvang: 19.30 uur, in de Dorpskerk te Beekbergen, m.m.v. mannenkoor Jubilate Deo uit Apeldoorn, gemengd koor Cantica uit Rijssen en enkele instrumentalisten. Leiding en meditatie: ds. A. Schot. Collecte t.b.v. Stichting Oost-Europahulp

Gereformeerde Gezindte (SOGG).

Goes

Zangavond op zaterdag 19 november, aanvang: 19.30 uur, in de Sionkerk in Goes, m.m.v. gemengd koor Asaf, kinder- en meisjeskoor Jedaja uit Nieuwerkerk en organist Jacco Goud. Opening en sluiting door ouderling A.J. Fierloos van de Gereformeerde Gemeente te Goes. Collecte t.b.v. evangelisatiewerk onder vluchtelingenkinderen in Goes.

Middelburg

Zanguurtje op zaterdag 19 november, van 15.00-16.00 uur, in de Zuiderkerk van de Gereformeerde Gemeente te Middelburg-Zuid, m.m.v. enkele instrumentalisten. Collecte voor de evangelisatiecommissie die een kerstmaaltijd organiseert voor bewoners van Dauwendaele te Middelburg.

Ooltgensplaat

Koor- en samenhangavond op zaterdag 19 november, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Ooltgensplaat, m.m.v. het Ouddorps mannenkoor en organist Willem den Boer. Opening, meditatie en sluiting door ds. P.D. den Haan. Collecte t.b.v. bouwfonds van die gemeente.

MUZIEKMIDDAG TE DORDRECHT

Adventmuziekmiddag op zaterdag 26 november, aanvang: 15.30 uur, in de Juliana-kerk van de Gereformeerde Gemeente te Dordrecht, m.m.v. verschillende instrumentalisten.

VERKOPINGEN

Ede

Fair op vrijdag 25 november, van 15.00-21.00 uur, bij de Petrakerk van de Gereformeerde Gemeente van Ede. Om 18.00 uur is er een veiling, om 18.30 uur een kinderverhaal met muziek.

Middelburg

Fair door de vrouwenvereniging Hadassa van de Gereformeerde Gemeente te Middelburg-Zuid op zaterdag 26 november, van 9.30-13.30 uur, in de zalen van de kerk van die gemeente. De opbrengst is t.b.v. diverse doelen.

Nunspeet

Verkoop door de vrouwenvereniging Martha uit Nunspeet op donderdag 24 november, van 10.00-12.30 uur en van 14.00-18.00 uur, in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente. De opbrengst is bestemd voor Zending, Evangelisatie en Deputaatschap Israël.

Scherpenisse

Verkoop door de vrouwenvereniging Waakt en bidt te Scherpenisse op donderdag 24 november, van 15.00-17.00 uur en van 19.00-20.30 uur, in het verenigingsgebouw van de kerk, Schoolstraat 2. De opbrengst is voor de kerk en diverse goede doelen.

LEZING OVER SYNODE VAN DORDRECHT

Lezing door J.J. Rietveld over de Synode van Dordrecht, die gehouden werd van 1618-1619 in die stad, voor de Vrienden van de Grote Kerk, aldaar, op vrijdag 25 november. Aanvang: 20.00 uur. Locatie: de grote zaal van de Grote Kerk. Ook niet-leden van deze vereniging zijn welkom.

BIJEENKOMST VERENIGING IN DE KNOP GEBROKEN

Op donderdag 24 november hoopt ds. H. Zweistra, hersteld hervormd emeritus predikant, voor de Vereniging In de knop gebroken te spreken over: 'De kracht van kwetsbaarheid - omgaan met verlies'. Locatie: Hersteld Hervormde Kerk te Apeldoorn, Smaragdstraat 10. www.indeknopgebroken.nl, tel. 06-49 49 94 99.

Kerkdiensten

ZONDAG 20 NOVEMBER 2016

Aalburg 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 15.00 uur ds. W.J. Karels; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 18.00 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 18.30 uur ds. G.J.N. Moens; Apeldoorn 10.00 en 16.30 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 18.30 uur ds. M. Joosse; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 10.00 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Bodegraven

10.00 uur ds. J.S. van der Net en 16.30 uur ds. J. Driessen; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. C. Harinck; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. B. Labee en 18.30 uur stud. H.J. Agteresch; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 10.00 uur ds. J. Driessen en 18.30 uur stud. W. Mouw; Den Helder 15.30 uur stud. M. Blok; Deventer 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Dinteloord 10.00 (H.A.) en 18.30 uur

ds. J. van Belzen; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Dordrecht 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven 10.00 (H.A.) en 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enter 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 uur ds. P. Mulder en 18.30 uur ds. G.J. Baan; 's-Gravenhage 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. W. Harinck; 's-Gravenzande 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Haamstede 10.00 uur ds. S.W. Janse; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Hilversum 15.30 uur ds. W.A. Zondag; Hoedekenskerke 10.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Hoofdorp 9.30

(H.A.) en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Hoogeveen 9.30 en 19.00 uur ds. G. van Manen; Hoogvliet 14.30 uur ds. G.J. Baan; Houten 10.00 en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kamperland 18.00 uur ds. S. Maljaars; Kapelle-Biezeling 10.00 uur stud. J. de Kok; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. A.T. Huijser; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Marknesse 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Meeuwen 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. E. Bakker; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 15.00 uur ds. P.D. den Haan; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Mijdrecht 19.00 uur ds. J.S. van der Net; Naaldwijk 9.30 en 16.00 uur stud. W. Mouw; Nieuworp 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwerter Aa 10.00 en 15.30 uur stud. H.E.P. Fortuyn; Nieuwerkerk 9.30 en 15.00 uur stud. E.J. Boudewijn; Nieuwe-Tonge 18.00 uur stud. E.J. Boudewijn; Nijkerk 14.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Nisse 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oostkapelle 9.30 uur ds. A.J. Gunst en 16.30 uur ds. S.W. Janse; Oostvoorne 18.30 uur ds. B. Labee; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Opperdoes 10.00 en 18.30 uur stud. M. Blok; Oud-Beijerland 15.00 uur ds. J. van Belzen; Ouddorp 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Poederrijen 9.30 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Poortugaal 15.30 uur ds. P. Mulder; Puttershoek 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. L. Blok; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. J. Mijnders en 16.00 uur ds. B. Labee; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Scherpenzeel 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 10.00 uur ds. H. Paul en 19.00 uur ds. W. Harinck; Sint Annaland 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Sint Philipsland 18.30 uur ds. A.J. Gunst; Sliedrecht 18.00 uur ds. M.J. van Gelder; Soest 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Spijkenisse 19.00 uur ds. H. Brons; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Terneuzen 15.00 uur ds. D.W. Tuinier; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. G. Beens; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. D. de Wit; Urk 10.00 uur ds. G. Mouw; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur stud. J.B. Huisman; Wageningen 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.30 uur ds. S.W.

Janse; Wierden 15.00 uur ds. J. van Laar; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eeckevel; Zwijndrecht 9.30 en 16.00 uur stud. H.J. Agteresch; Zwolle 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 22 NOVEMBER 2016

Oosterland 19.30 uur ds. J. van Belzen; Terwolde - De Vecht 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Uddel 19.30 uur ds. A. Schreuder.

WOENSDAG 23 NOVEMBER 2016

Aalburg 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Beekbergen 19.30 uur ds. D. de Wit; Benthuizen 19.30 uur (voor de zending) ds. L. Blok; Berkenwoude 19.30 uur ds. A. Schot; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. B. van der Heiden; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Goudswaard 19.30 uur ds. W. Harinck; Hilversum 19.45 uur ds. F. Mulder; Kamperland 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 19.30 uur ds. J. Schipper; Meeuwen 19.30 uur ds. K. Boeder; Nieuwerter Aa 19.45 uur ds. G. van Manen; Nisse 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Opheusden 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. J. van Laar; Puttershoek 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur stud. J.B. Huisman; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Veen 19.30 uur ds. E. Bakker.

DONDERDAG 24 NOVEMBER 2016

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. M. Karens; Dordrecht 19.45 uur ds. B. van der Heiden; Genemuiden 19.30 uur ds. C. Hogchem; Gravenpolder 14.30 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; Hardinx-

veld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Herkingen 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Naaldwijk 19.45 uur ds. J.J. van Eeckevel; Oostburg 10.00 en 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Ouddorp 19.30 uur ds. J. van Belzen; Rhenen 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds. A.T. Huijser; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Terneuzen 14.30 en 19.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. P. Mulder; Urk 19.30 uur ds. E. Bakker; Westzaan 19.30 uur ds. A. Verschuure.

VRIJDAG 25 NOVEMBER 2016

Berkenwoude 14.30 uur (huw.bev.) ds. W. Harinck; Krabbendijke 13.30 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; Urk 15.30 uur (huw.bev.) ds. C. Hogchem; Westkapelle 14.30 uur (huw.bev.) ds. J.M.D. de Heer.

ZATERDAG 26 NOVEMBER 2016

Goes 14.30 uur (aangepaste dienst) ds. C.J. Meeuse.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 20 NOVEMBER 2016

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. J. Krijgsman en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 uur evang. G. Baan en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 uur evang. C. van Drunen en 15.30 uur ds. G. van Manen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur en 16.00 uur ds. J. IJsselstein en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 (Tegenstrijdige vermelding) en 18.30 uur evang. Van Setten.

Advertenties

Met droefheid geeft de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Rhenen kennis van het plotseling overlijden van zijn oud-koster

Jan van Appeldoorn

Vanaf 1965 tot 2015 mocht hij gedurende 50 jaar de gemeente met liefde, trouw en bescheidenheid dienen als koster.

De Heere gedenke zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen en schenke ons als gemeente een opmerkelijk hart.

Namens de kerkenraad, Ds. F. Mulder (preses)
G. de Waard (scriba)

Rhenen, 9 november 2016

Te huur in Kootwijkerbroek:
vrijstaande woning met 3 slaapkamers
en een flinke bergruimte voor
max. 1 ½ jaar. Tel. 06 53405696.

Met spoed **woonruimte gezocht**
voor moeder en dochter, **omg.**
Hoeksewaard, Alblasserdam, Goeree
Overflakkee. Tel: 06-48790889.

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Rotterdam-Zuidwijk heeft met droefheid kennis genomen van het overlijden van

Mevr. A. Paul-Bos

Ze was de echtgenote van onze oud-predikant ds. H. Paul. We denken met grote dankbaarheid terug aan de betrokken wijze waarop ze haar man bijstond toen hij onze gemeente van 1973 tot 1980 diende.

We wensen ds. Paul, zijn kinderen, klein- en achterkleinkinderen van harte de vertroosting en nabijheid van de HEERE toe in dit verlies.

Namens de kerkenraad, J. van Heteren, preses
C. Deelen, scriba

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Oostkapelle heeft met droefheid kennisgenomen van het overlijden van

Mevr. A. Paul-Bos

echtgenote van onze oud-predikant

Wij denken met dankbaarheid terug aan haar liefdevolle arbeid als predikantsvrouw in onze gemeente. De Heere gedenke en vertrooste ds. Paul, de kinderen, klein- en achterkleinkinderen met dit verlies en Hij zij hen goed en nabij.

Namens de kerkenraad, D. Blok, voorzitter
P.A. Bolle, scriba

VELUWE DIA-klankbeeld R. MOUW,
Orgel/samenzang H. van WESTREENEN
Vrijdag 9 dec. DV 19.15u koffie 19.45u
aanvang. **KIJK, LUISTER en ZING MEE**
Wartburg, loc. Revius, Pres.
Rooseveltdweg 11, 3068 TR Rotterdam
Ten bate **vrijwilligerswerk MALAWI** door
Joanne Reijm TFC St. Stephanos

Vakantiewoning "Haus Irmgard"
Gelegen op de Hunsrück (Duitsland)
± 25 km vanaf de moezel en
± 25 km vanaf de Rijn. 25 slaappleatsen,
onderverdeeld in div. appartementen.
www.hausirmgard.nl
0049-67653799946

(Kerst)vakantie in de Duitse Pfalz?
Twee ruime **vakantiewoningen**
beschikbaar in de overweldigende
natuur van het Nordpfalzerbergland:
uitgestrekte wandel- en fietspaden
in de directe omgeving, historische
plaatsen (Heidelberg, Trier, Worms) op
dagtocht afstand. Rust, natuur en cultuur.
Info: www.beth-etham.de
of tel.nr. 0049-6385-92 555 77
(Nederlandstalig).

Luxe fotokaarten
voor elke gelegenheid
Scherpe prijs voor uw eigen vereniging
en/of goede doel.
www.scheurfotokaarten.nl

Villa l'Abri
kleinschalig wonen met zorg

Wij bieden een thuis aan
13 ouderen met dementie en/of
somatische klachten.
Is zelfstandig wonen voor u
moeilijk geworden, heeft u zorg
nodig, of wilt u zich oriënteren
over wonen in L'Abri, neemt u
vrijblijvend contact met ons
op. We vertellen u graag meer.
Een kennismakingsbezoek
is mogelijk. Er komt een
appartement beschikbaar.

Villa l'Abri
Wilhelminalaan 57, 3701 BG Zeist
Tel. 030 6975271

Bezoek onze website voor meer
info: www.villalabri.nl

Refojobs REFOJOBS.NL

BANEN BIJ REFORMATISCHE WERKGEVERS

PLC programmeur • Hematech • Wijk en Aalburg

Verpleegkundigen diverse locaties • Cedrah • Regio Rijnmond

Sales Engineer Binnendienst • Mastex • Alblasserdam

Intercedent new business • Westerduin Personeel • Tiel

Comm. techn. adviseur • MisterSales • Apeldoorn

Vacature aanmelden? info@refojobs.nl / (06) 8143 0157

PARTNERS

Reformatische Thuiszorg.
Om aan de zorgaanvragen te voldoen,
zijn we als zelfsturend team **op zoek**
naar enthousiaste collega's, die als
zzp-er willen werken. Functie-eisen:
VERZORGENDE IG, i.b.v. rijbewijs en auto.
Info: Tel. 06-13171603.

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER

Wij verzorgen
alleen begravenissen

Begrafenisverzorgers
P.H. van der Leer
G. Wegenaar

Buurtlaan West 26
3905 JR Veenendaal
T 0318 - 526641
E info@phvanderleer.nl
W www.phvanderleer.nl
24 uur per dag bereikbaar

**AMBTSS-
KLEDING**

HOOTSEN
KLEDING

Kootwijkerbroek
www.hootsenkleding.nl

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

Begrafenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

 FamilyStream

'Het instrument voor bekoorlijke muziek'

Altijd een vernieuwend en groeiend aanbod geestelijke en klassieke muziek.

Nu 1 maand gratis bij aanmelding via familystream.nl

Villa l'Abri

"met hart voor mensen"

Villa l'Abri in Zeist biedt kleinschalig wonen met zorg aan 13 ouderen met dementie en/of somatische klachten. L'Abri betekent een liefdevol en warm thuis voor de bewoners en voor de medewerkers een prettige en leergerichte werkomgeving. De Bijbel is richtsnoer in al ons handelen. Spreekt jou dat aan, en wil je je professionele kwaliteiten inzetten voor ons huis en ons team?

Wij hebben momenteel de volgende vacature:

Verzorgende IG

Bezoek onze website voor meer info: www.villalabri.nl
We zien je sollicitatie graag tegemoet!

SHG al meer dan 35 jaar een begrip

Kraamzorg
0187 - 48 91 73
Bgg. 0342 - 49 21 55

Thuiszorg
085 - 049 47 84

Maandag t/m vrijdag
van 9.00 tot 11.00 uur
Vrijdag ook van 19.00 tot 21.00 uur

Zie voor informatie en aanmelden www.shgzorg.nl

IS DE DOOP GELIJKTJDIG DE WEDERGEBOORTE?

De Puriteinen en onze vaders leren anders!
Zie onze website www.svhed.org
voor informatie of bel 0345-58 08 10.
Voor giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

STICHTING VRIENDEN VAN

HEIDELBERG & DORDRECHT

ISRAËLPROJECTKOOR VOOR VROUWEN

Aanmelden kan nog steeds!

Mariëlle Heidekamp - dirigent
Bert Roest - organist

UITVOERING D.V.
DONDERDAG
29 DEC.
2016
(Israëldag)

Twee repetities:
vrijdagmorgen 9 dec.
donderdagmorgen 15 dec.
Ger. Gem. te Woerden

Kosten deelname: € 20,- p.p.
incl. koffie/thee/frisdrank en lunch

DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL
LEIDENDE VAN DE GERFORMDE GEMEENTEN

Aanmelden:

www.dep-israel.nl - 0348-489929

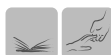
Te huur in Wekerom:
1-persoonswoonruimte
Tel: 0318-461734

Uitgesneden teksten div. modellen
Info: tel. 06-16870314 of mail
houtsnijderdikkenberg@kliksafe.nl

DE SITUATIE IN HET MIDDEN-OOSTEN IS INKTSZWART. **GEEF HOOP!**

Stichting Ismaël biedt hoop in de Arabische wereld door ondermeer het uitdelen van Bijbels en christelijke lectuur. Ook verlenen we noodhulp in samenwerking met lokale partnerorganisaties. Geef ook hoop door uw gebed en door een financiële gift. Doe dit onder vermelding van 'Geef hoop in het Midden-Oosten'.

IBAN NL03 RABO 0330 000 888

Ismaël

Telefoon 06 51 75 85 22

E-mail secretariaat@stichting-ismael.nl

WWW.STICHTING-ISMAEL.NL

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

PSALMEN
(instrumentaal)

Orgel, trompet en panfluit

Bestellen?
www.bestelmuziek.nu
telefonisch kan ook: 0341-745 238

begravenisverzorging
Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda, Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander
Tel. 010 - 4600509

www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

RST
Zorgverleners

Verpleging & Verzorging

“Fijn dat ik nog thuis kan blijven wonen”

Verpleging & Verzorging door medewerkers met een reformatorische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.

Meer informatie? www.rstzorg.nl
of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg** en **huishoudelijke hulp**

Heel veel Aanbiedingen!
www.deroeboeken.nl
078-6124081

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20
www.boekhandelvanderboom.nl

H Heijkop
Houtsnijwerk.nl

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383

www.houtsnijwerk.nl

ROEMEENSE PANFLUITEN, BLOKFLUITEN, MUZIEKSTANDAARDS EN NOG VEEL MEER!

R. Mulder - Staphorst
06-12610628 of 0522-474256

www.muldermuziekinstrumenten.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Begravenisonderneming
de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54

Werkendam
0183 - 70 10 17

Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40

Nieuw-Lekkerland
0184 - 68 38 38

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

H. de Jongh
D.D.E. Melieste
M.K. Ligthart
A.J. van Lieburg

www.begravenisondernemingdejongh.nl

Nieuwe geschenkboekjes

Verschijnt binnenkort!

11.90

ds. A. Verschuure
Avondmaaltijden
Overdenkingen bij de voorbereiding en nabetrachting van het Heilig Avondmaal.
Geb. 84 blz.

12.50

ds. J. van Haaren
Missen - zoeken - vinden (1)
Gelijkenissen
Drie preken.
Geb. 116 blz.

11.90

ds. G. Hoogerland
Mijns harten tolk
Samenspraak over de geraakte.
Geb. 127 blz.

12.50

ds. A.T. Huijser
Troost voor ballingen
Vier preken over Jesaja 40:1-11.
Geb. 120 blz.

11.90

ds. G. Beens
Geestelijke lessen
Paulus' brief aan de gemeente van Korinthe
Drie preken.
Geb. 86 blz.

bezoek onze webwinkel
www.gebrkoster.nl

Uitgeverij Boekhandel **GK** Gebr. Koster
Nairacstraat 17, Barneveld
tel. 0342 - 41 69 86

verrijgbaar bij de boekhandel

De bergen zullen vrede dragen

Dr. Dick Kroneman

In 1963 kwam ds. G. Kuijt als eerste zending van de Gereformeerde Gemeenten aan in de Abenaho (Pass Valley) op Papoea. Sinds die tijd is er veel gebeurd. In dit boek brengt zendingswerker dr. Dick Kroneman aan de hand van verschillende interviews in beeld hoe de eerste generatie Papoea's het Woord ontving, hoe zij het overdroegen op de tweede generatie en hoe de derde generatie na hen met dit Woord leeft. Daarbij komen zowel verblijdende als teleurstellende zaken eerlijk aan de orde.

143 pagina's

16,50

E-book € 12,99

de Banier
uitgeverij

Bestel deze uitgave op www.debanier.nl/bergen
of bij de boekhandel of bel 055 - 539 06 50

Begrafenisonderneming Knuivers en van Setten

Voor Geldermalsen, Neerijnen, de Betuwe,
Veenendaal, Rhenen en Ede e.o.
Wij verzorgen alleen begrafenissen.

0619856085

www.knuiversenvansetten.nl

info@knuivers.com

Hollands grootste in klassieke stijlmeubelen!

BÉVÉ MEUBEL

Antwerpseweg 9, 2803 PB Gouda
Telefoon 0182-692111, www.beve-meubel.nl

Voor iedere gelegenheid
www.KleinKleding.nl
Bezoek onze winkels in
Sliedrecht - Zierikzee

Boekhandel

De ZONNEBLOEM

Dorpstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355

www.boekhandeldezonnebloem.nl

E.Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER

Begrafenisonderneming

Barnveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J.J. Verhage

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 055-5063639
E jvthul@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865, F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
T 078-6912899
F 078-6919536
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk
donderdag vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,30 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalings abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te
Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 14,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada en USA: vooralsnog ongewijzigd

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
T 1 905 651 2320
E amberman47@gmail.com

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Zonder bloedstorting geen vergeving

In Hebreëën 9 vers 22b lezen we: 'en zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving'. Waarom is er voor vergeving bloed nodig? Kon dit (met eerbied gesproken) niet op een andere manier? Moeten we dit zien als een instelling van God?

Gerechtigheid

De vraagsteller geeft eigenlijk zelf al het antwoord: er is *alleen* vergeving van onze zonden mogelijk door bloed. Dat is naar Gods wil en welbehagen en daarom kon (en kan) het op geen andere manier! We behoeven hier niet uit te leggen dat het bloed van stieren, bokken of van een gewoon mens ontoereikend is. De Bijbel is er duidelijk over: '...en het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde' (1 Johannes 1 vers 7b). Op Patmos klinkt het in de zegengroet: 'En van Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden, en de Overste van de koningen der aarde. Hem Die ons heeft liefgehad en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed' (Openbaring 1 vers 5).

Achter deze Bijbelse 'bloedtheologie van het kruis' ligt namelijk het recht van God. Toen ons verbondshoofd Adam zondigde tegen God en at van de boom der kennis des goeds en des kwaads moest hij de dood sterven. Zijn eigen bloed moest vloeien, naar Gods rechtvaardig oordeel. Wat is het nodig lezer(es), dat wij daar iets van leren: 'dat onze zonden, tegen Zijn oneindige Majesteit begaan, niet alleen met tijdelijke, maar ook met eeuwige straffen, beide naar ziel en lichaam, gestraft worden; welke straffen wij niet kunnen ontgaan, tenzij aan de gerechtigheid Gods genoeg geschiede' (Dordtse Leerregels, hoofdstuk 2, paragraaf 1b).

Genoegdoening

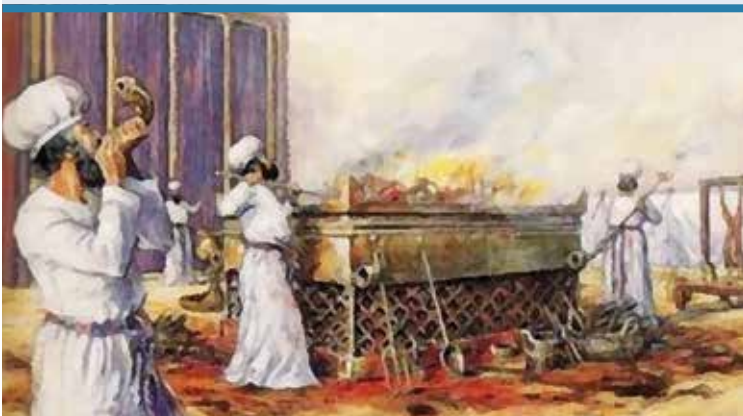
Alleen in dit dierbare bloed van Jezus' ligt de verzoening. Verzoening doordat er eerst door de Borg betaald is, dus door voldoening! Jesaja mag er (hoofdstuk 53 vers 10m) rijk van spreken: 'Als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien'. Een schuldoffer moest onder het Oude Verbond worden gebracht als er schade was toegebracht aan de 'heilige dingen des HEEREN'. De schade werd vergoed met daarboven nog éénvijfde. Ook moest een volkomen ram worden geslacht. Christus offerde niet iets van Zichzelf, maar Hij offerde Zijn ziel, Zichzelf. Met minder kon het ook niet om aan de eis van Gods heilig recht te voldoen. Dit was de prijs der ziel! Zijn ziel heeft Zich tot een schuldoffer gesteld. Onze Dordtse vaders hebben het kernachtig omschreven: 'Deze dood van de Zone Gods is de enige en volmaakte offerande en genoegdoening voor de zonden; van oneindige kracht en waardigheid, overvloediglijk genoegzaam tot verzoening van de zonden der ganse wereld' (hoofdstuk 2, paragraaf 3).

Gezelschap

Als we dit schrijven gaan onze gedachten terug naar de gezelschappen in Avondmaalstijden die we in onze jeugd jaren bezochten. Vrijwel altijd werd er -naast enkele psalmen- ook onderstaand gezang (van Rhijnvis Feith, 1753-1824) gezongen.

*'Jezus, Uw verzoenend sterven
Blijft het rustpunt van ons hart.
Als wij alles, alles derven,
Blijft Uw liefde ons bij in smart.
Och, wanneer mijn oog eens breekt,
't Angstig doodzweet van mij leekt.
Dat Uw bloed mijn hoop dan wekke
En mijn schuld voor God bedekke'*

Is dat dierbare bloed van de Zaligmaker toegepast aan uw/jouw ziel? Want zonder bloedstorting geschiedt er geen vergeving!

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt - zo mogelijk - altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog wel ongeveer zeventig vragen op een reactie te wachten.